

ฟิสิกส์ บทที่ 19 ฟิสิกส์นิวเคลียร์

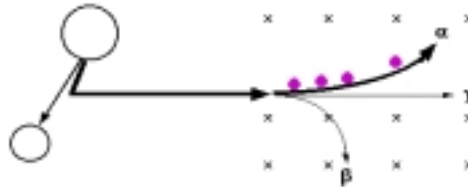
ตอนที่ 1 กัมมันตภาพรังสี

กัมมันตภาพรังสี

กัมมันตภาพรังสี เป็นปรากฏการณ์ที่นิวเคลียสของไอโซโทปที่ไม่เสถียรเกิดการปรับตัวเพื่อให้มีเสถียรภาพ โดยการปล่อยอนุภาคบางชนิด หรือ

พลังงานออกมาในรูปของรังสี และ ธาตุที่มีสมบัติในการแผ่รังสีได้เองนี้เรียกว่า **ธาตุกัมมันตรังสี**

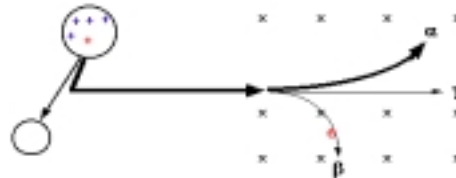
รังสีที่คายออกมา เมื่อนำไปแยกในสนามแม่เหล็กจะแยกได้ 3 ชนิด คือ

1. รังสีแอลฟา (Alpha particle, α)

เป็นนิวเคลียสของอะตอมของธาตุฮีเลียม มีมวลเท่ากับ 4 และมีประจุไฟฟ้า +2 เขียนสัญลักษณ์จึงได้ ${}^4_2\text{He}$ โดยทั่วไปรังสีนี้มีพลังงาน 4 – 10 MeV

เนื่องจากมีมวลมาก $\rightarrow$ ทำให้ตัวกลางแตกตัวมาก $\rightarrow$ อัลฟาจะเสียพลังงานมาก $\rightarrow$ ทำให้อำนาจในการเคลื่อนที่ทะลุทะลวงต่ำ (เคลื่อนได้ 3 – 5 Cm ในอากาศ)

รังสีแอลฟา อาจเรียกชื่อว่า อนุภาคแอลฟา

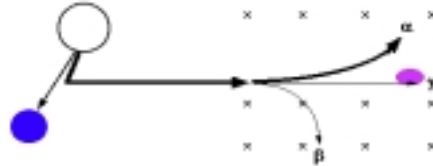
2. รังสีบีตา (Beta particle, β)

เป็นลำของอิเล็กตรอนที่มีพลังงานสูงในช่วงประมาณ 0.025 – 3.5 MeV เขียนเป็นสัญลักษณ์จะได้ ${}^0_{-1}\text{e}$ เนื่องจากมีมวลน้อย $\rightarrow$ ทำให้ตัวกลางแตกตัวน้อย $\rightarrow$ บีตาจะเสียพลังงานน้อย $\rightarrow$ ทำให้อำนาจในการเคลื่อนที่สูงกว่าอัลฟา

นอกจากนี้รังสีบีต่ายังเบี่ยงเบนในสนามแม่เหล็กได้มากกว่ารังสีแอลฟา เพราะอัตราเร็วของการเคลื่อนที่สูงกว่าอัลฟา

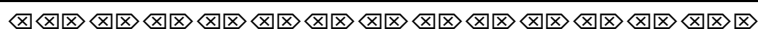
- ข้อควรทราบ**
- 1) เมื่อนิวตรอนให้นิวเคลียสเกิดการแตกตัว จะให้อิเล็กตรอนออกมา กลายเป็นรังสีบีตา ออกมานอกนิวเคลียส และยังจะให้โปรตรอนเหลืออยู่ในนิวเคลียสอีก 1 ตัว ทำให้นิวเคลียสมีโปรตรอนมากขึ้น แล้วเปลี่ยนเป็นนิวเคลียสของธาตุนิวคลีอิดอื่นไป
  - 2) เนื่องจากอิเล็กตรอนที่ออกมาจากนิวเคลียส มีมวลน้อย ดังนั้นมวลของนิวเคลียสจึงคงเดิม

3. รังสีแกมมา (Gamma Rays γ)

เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าชนิดหนึ่ง จึงเป็นกลางทางไฟฟ้า เกิดจากการเปลี่ยนแปลงระดับพลังงานของนิวเคลียส เพราะนิวเคลียสที่เกิดใหม่ในกัมมันตภาพรังสีนั้น จะอยู่ในภาวะ Excited Stated และ เมื่อนิวเคลียสลดระดับพลังงานลงมาอยู่ใน Ground Stated จะคายพลังงานออกมาเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ในระดับของรังสีแกมมานั่นเอง เนื่องจากรังสีแกมมามีพลังงานสูงมากคือ ปริมาณ 0.04 – 3.2 MeV และทำให้เกิดการแตกตัวเป็นไอออนของตัวกลางที่ผ่านน้อยมาก ดังนั้น Gamma Rays จึงมีอำนาจในการทะลุผ่านสูงมาก

เมื่อเรียงลำดับตามมวลจะได้	อัลฟา > บีตา > แกมมา
เมื่อเรียงลำดับตามความสามารถทำให้ตัวกลางเกิดการแตกตัว จะได้	อัลฟา > บีตา > แกมมา
เมื่อเรียงลำดับตามการสูญเสียพลังงาน จะได้	อัลฟา > บีตา > แกมมา
เมื่อเรียงลำดับตามอำนาจในการเคลื่อนที่ทะลุทะลวงไปในตัวกลาง	แกมมา > บีตา > อัลฟา
เมื่อเรียงลำดับตามพลังงานที่มี จะได้	อัลฟา > บีตา > แกมมา

6. การแผ่รังสีชนิดใดที่มีได้มีแหล่งกำเนิดจากนิวเคลียส

- ก. แอลฟา   ข. เบตา   ค. แกมมา   ง. รังสีเอกซ์

7. รั้งสีต่อไปนี้ รั้งสีใดมีประจุไฟฟ้า

1. รั้งสีเอกซ์	2. รั้งสีแอลฟา	3. รั้งสีแกมมา
4. รั้งสีเบตา	5. รั้งสีคาโซด	

คำตอบที่ถูกต้องคือ

ก. ข้อ 1, 2, 3	ข. ข้อ 2, 3, 4
ค. ข้อ 3, 4, 5	ง. ข้อ 2, 4, 5

8. การเรียงรั้งสีจากสารกัมมันตรังสี โดยคุณสมบัติการทะลุทะลวงจากมากไปน้อยคือ

ก. แอลฟา เบตา แกมมา	ข. แกมมา เบตา แอลฟา
ค. เบตา แอลฟา แกมมา	ง. เบตา แกมมา แอลฟา
จ. แอลฟา แกมมา เบตา	

9. รั้งสีที่เบี่ยงเบนในสนามแม่เหล็กได้มากที่สุดคือ

ก. แอลฟา	ข. เบตา	ค. แกมมา
ง. รั้งสีเอกซ์	จ. นิวตรอน	

10(มข 35) ถ้าให้รั้งสีบีตา แกมมา และแอลฟา เคลื่อนที่อยู่ในน้ำ และ รั้งสีบีตาทั้งสามชนิดมีพลังงานเท่ากัน เราจะพบว่ารั้งสีบีตาเคลื่อนที่ได้ระยะทาง

ก. สั้นที่สุด	ข. ไกลที่สุด
ค. ไกลกว่าแกมมาแต่ใกล้กว่าแอลฟา	ง. ไกลกว่าแอลฟาแต่ใกล้กว่าแกมมา

11. อนุภาคแอลฟามีพลังงานโดยเฉลี่ยสูงกว่าอนุภาคเบตา และรั้งสีแกมมาแต่เหตุใดจึงมี

อำนาจในการทะลุทะลวงได้น้อยกว่า

ก. อนุภาคสูญเสียพลังงานเร็ว	ข. อนุภาคแอลฟามีมวลมาก
ค. อนุภาคแอลฟามีประจุมาก	ง. อนุภาคแอลฟามีขนาดโต
จ. ไม่มีคำตอบถูก	

12(มข 38) กระบวนการที่เกิดขึ้นในนิวเคลียส ซึ่งมีลักษณะ คล้ายกับการปล่อยแสงของอะตอมที่อยู่ในสถานะกระตุ้น คือกระบวนการใด

1. การแผ่รั้งสีแกมมา	2. การปล่อยอนุภาคบีตา
3. การปล่อยอนุภาคอัลฟา	4. การปล่อยอนุภาคนิวตรอน

ตอนที่ 2 สมการนิวเคลียร์

แนะนำให้ทราบถึงสัญลักษณ์บางอย่าง

$$\text{รังสีอัลฟา} = \alpha = {}_2^4 \text{He}$$

$$\text{รังสีบีตา} = \beta = {}_{-1}^0 \text{e}$$

$$\text{รังสีแกมมา} = \gamma$$

$$\text{โปรตรอน} = p = {}_1^1 \text{H}$$

$$\text{นิวตรอน} = n = {}_0^1 \text{n}$$

$$\text{โพซิตรอน} = e^+ = {}_1^0 \text{e}$$

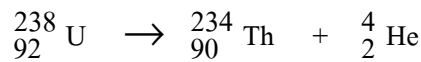
$$\text{ควิเทอร์อน} = {}_1^2 \text{H}$$

$$\text{ตรีตรอน} = {}_1^3 \text{H}$$

ตัวอย่าง กำหนด ${}_{92}^{238} \text{U}$ สลายตัวให้รังสีอัลฟาออกมา จงเขียนสมการแสดงการแตกตัวนี้

วิธีทำ สมการเบื้องต้นอย่างง่าย

ตัวเริ่มต้น $\rightarrow$ ตัวเกิดใหม่ + รังสีที่คาย

ในสมการนี้ ทุกตัวแสดงถึงนิวเคลียสของอะตอม สมการนี้จึงเรียกสมการนิวเคลียร์

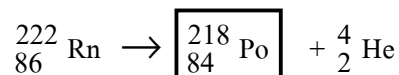
หลักในการเขียนสมการนิวเคลียร์

- 1) ผลรวมเลขมวล (เลขบน) ก่อนปฏิกิริยาและ ผลรวมเลขมวลหลังปฏิกิริยา ต้องมีค่าเท่ากัน
- 2) ผลรวมเลขอะตอม (เลขล่าง) ก่อนปฏิกิริยา และ ผลรวมเลขอะตอมหลังปฏิกิริยาต้องมีค่าเท่ากัน

ตัวอย่าง กำหนด ${}_{86}^{222} \text{Rn}$ สลายตัวให้รังสีอัลฟาออกมา จงเขียนสมการแสดงการแตกตัวนี้

วิธีทำ สมการเบื้องต้นอย่างง่าย

ตัวเริ่มต้น $\rightarrow$ ตัวเกิดใหม่ + รังสีที่คาย

27. จงหาจำนวนอนุภาคแอลฟา (${}^4_2\text{He}$) และอนุภาคบีตา (${}^0_{-1}\text{e}$) จากอนุกรมการสลายตัวของ นิวเคลียสต่อไปนี้ ${}^{232}_{90}\text{Th} \rightarrow {}^{208}_{82}\text{Pb}$
28. จงหาจำนวนอนุภาคแอลฟา (${}^4_2\text{He}$) และอนุภาคบีตา (${}^0_{-1}\text{e}$) จากอนุกรมการสลายตัวของ นิวเคลียสต่อไปนี้ ${}^{237}_{93}\text{Np} \rightarrow {}^{209}_{83}\text{Bi}$

☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒

ตอนที่ 3 การสลายตัวของนิวเคลียส

เมื่อนิวเคลียสของธาตุกัมมันตรังสีสลายตัวไป จำนวนที่เหลืออยู่ย่อมมีค่าลดลง เราสามารถหาปริมาณที่เหลือได้เสมอ โดยอาศัยสมการดังนี้

$$N = N_0 \cdot 2^{\frac{-t}{T}} \quad \text{หรือ} \quad N = N_0 e^{-\lambda t}$$

$$m = m_0 \cdot 2^{\frac{-t}{T}} \quad \text{หรือ} \quad m = m_0 e^{-\lambda t}$$

$$A = A_0 \cdot 2^{\frac{-t}{T}} \quad \text{หรือ} \quad A = A_0 e^{-\lambda t}$$

เมื่อ N_0 = จำนวนนิวเคลียสของธาตุกัมมันตรังสีเริ่มแรกที่พิจารณา ($t = 0$)

N = จำนวนนิวเคลียสที่เหลืออยู่เมื่อเวลาผ่านไป t

A_0 = กัมมันตภาพขณะเริ่มต้น ($t = 0$)

A = กัมมันตภาพเมื่อเวลา t ใด ๆ นับจากเริ่มต้น

m_0 = มวลขณะเริ่มต้น ($t = 0$)

m = มวลเวลาผ่านไป t

e = 2.7182818

T = ครึ่งชีวิต

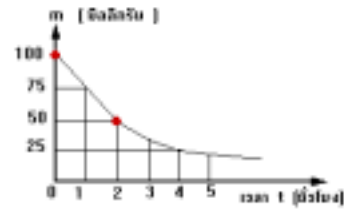
λ = ค่าคงตัวการสลาย

$$T = \frac{\ln 2}{\lambda} = \frac{0.693}{\lambda}$$

☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒ ☒☒☒☒

29. ธาตุกัมมันตรังสีชนิดหนึ่ง มีเวลาครึ่งชีวิต 10 วัน ถ้าเก็บธาตุนั้น จำนวน 24×10^{18} อะตอม ไว้ 30 วัน จะเหลือธาตุนั้นกี่อะตอม

30(En 41/2) ในการทดลองวัดปริมาณรังสีจากธาตุกัมมันตรังสีชนิดหนึ่ง เมื่อเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมวลของธาตุกัมมันตรังสีที่เวลาผ่านไป t ใด ๆ กับเวลาที่ผ่านไป t จะได้ผลดังรูป แสดงว่าที่เวลาผ่านไป 8 ชั่วโมง นับจากตอนต้นธาตุกัมมันตรังสีนี้จะเหลืออยู่ที่มิลลิกรัม

1. 6.25 mg   2. 3.13 mg   3. 1.56 mg   4. 0.78 mg

31(มข 44) สารกัมมันตรังสีชนิดหนึ่งขณะเริ่มต้น ($t = 0$) มีกัมมันตภาพ 12800 เบ็กเคอเรล มีครึ่งชีวิต 6 วัน อยากทราบว่าเวลาผ่านไปเท่าใด กัมมันตภาพของสารนี้จะลดลงเหลือ 1600 เบ็กเคอเรล

1. 12 วัน   2. 18 วัน   3. 21 วัน   4. 24 วัน

32. ทังนัวยูซึ่งเป็นสารกัมมันตรังสีไว้เป็นเวลานาน วัดกัมมันตภาพได้ 4200 ครั้ง/วินาที ถ้านัวยูนี้เป็นของใหม่ จะวัดกัมมันตรังสีได้ 16800 ครั้ง/วินาที ถ้าวัดครึ่งชีวิตของสารในนัวยูนี้เป็น 8 วัน จงหาว่าทังนัวยูไว้เป็นเวลานานเท่าใด

33(มข 35) ไอโซโทปกัมมันตรังสีชนิดหนึ่งมีค่าครึ่งชีวิต 30 นาที อยากทราบว่าจะต้องใช้เวลากี่นาที จึงจะมีปริมาณลดลงเหลือเพียง $1/10$ ของปริมาณเมื่อตอนเริ่มต้น

34. เศษไม้โบราณเมื่อนำไปวัดกัมมันตภาพจะได้ 12.5 ต่อนาทีต่อกรัม ของคาร์บอน -14 แต่ไม้ชนิดเดียวกัน ซึ่งมีชีวิตและอบแห้งแล้วเป็นปริมาณเท่ากันวัดได้ 100 ต่อนาที อยากทราบว่าเศษไม้โบราณได้ตายมากี่ปีแล้ว กำหนดเวลาครึ่งชีวิตของ ^{14}C เท่ากับ 5600 ปี

35(En 43/2) สารกัมมันตรังสีโคบอลต์ -60 สลายตัวให้รังสีเบตา และรังสีแกมมา โดยมีครึ่งชีวิต 5.30 ปี จงหาเปอร์เซ็นต์ของสารกัมมันตรังสีที่เหลืออยู่เมื่อเวลาผ่านไป 15.9 ปี

1. 6.25 %   2. 12.5 %   3. 18.75 %   4. 25 %

36(En 34) ไอโอดีน -131 มีค่าคงตัวของการสลายเท่ากับ 0.087 ต่อวัน ถ้ามีไอโอดีน -131 อยู่ 10 กรัม ตอนเริ่มต้นเมื่อเวลาผ่านไป 24 วัน จะมีไอโอดีน -131 เหลืออยู่เท่าไร (กำหนดให้ $\ln 2 = 0.693$)

1. 0.63 กรัม   2. 1.25 กรัม   3. 2.50 กรัม   4. 5.00 กรัม

44. จงหารัศมีของนิวเคลียส ${}_{30}^{64}\text{Zn}$ กำหนด $r_0 = 1.2 \times 10^{-15}$ เมตร

45(En 33) รัศมีนิวเคลียสธาตุไฮโดรเจนเป็น 1.4×10^{-15} เมตร รัศมีนิวเคลียสของธาตุ ${}_{11}^{27}\text{Al}$ จะเป็นกี่เมตร

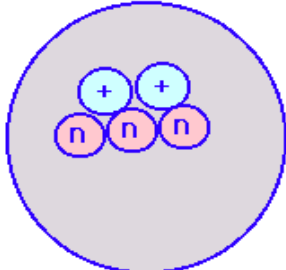
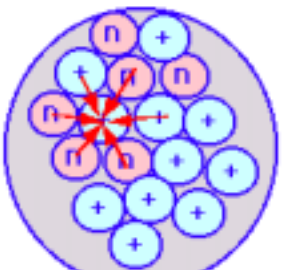
1. 4.2×10^{-15} เมตร	2. 5.6×10^{-15} เมตร
3. 12.6×10^{-15} เมตร	4. 27×10^{-15} เมตร

46. ธาตุไอโซโทปของ ${}_{88}^{224}\text{Ra}$ จะมีรัศมีเป็นกี่เท่าของธาตุไอโซโทปของ ${}_{11}^{28}\text{Na}$

1. 2 เท่า   2. 3 เท่า   3. 4 เท่า   4. 5 เท่า

☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒

แรงนิวเคลียร์

แรงที่เกี่ยวข้องกับนิวคลีออนในนิวเคลียส

- 1) แรงผลักระหว่างประจุไฟฟ้า (มีค่ามาก)
- 2) แรงดึงดูดระหว่างมวล (มีค่าน้อย)
- 3) แรงนิวเคลียร์ คอยผูกมัดนิวคลีออนต่าง ๆ เอาไว้มิให้ฟุ้งกระจายออกมานอกนิวเคลียส (มีค่ามหาศาล เมื่อเทียบกับแรงผลักระจุ)

ลักษณะของแรงนิวเคลียร์

- 1) เป็นแรงดึงดูดระยะสั้น
- 2) ไม่เกี่ยวกับชนิดของประจุ
- 3) มีค่ามากกว่าแรงผลักระหว่างประจุไฟฟ้า

☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒ ☒☒☒

47(มข 33) ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดอธิบายธรรมชาติของแรงนิวเคลียร์ได้ถูกต้องที่สุด

ก. แรงนิวเคลียร์เป็นแรงระยะสั้น , ดึงดูด , ขึ้นอยู่กับระยะทางกำลังสองผกผันและไม่ขึ้นกับชนิดประจุไฟฟ้า

ข. แรงนิวเคลียร์เป็นแรงระยะสั้น , ดึงดูด , ขึ้นอยู่กับระยะทางกำลังสองผกผันและขึ้นกับชนิดประจุไฟฟ้า

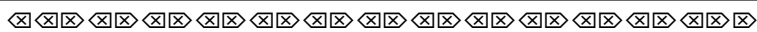
อย่างมหาศาล และให้นิวตรอนอีก 3 ตัว ซึ่งถ้านิวตรอนเหล่านี้มีพลังงานสูงพอ ก็จะวิ่งเข้าชนนิวเคลียสของยูเรเนียมอะตอมต่อ ๆ ไป ก่อให้เกิดปฏิกิริยาอย่างต่อเนื่องที่เรียกว่า ปฏิกิริยาลูกโซ่เฟอร์มี เป็นนักวิทยาศาสตร์คนแรกที่สามารถควบคุมอัตราการเกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ให้สม่ำเสมอได้ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ ซึ่งควบคุมอัตราการเกิดฟิชชันโดยการควบคุมจำนวนนิวตรอนที่เกิดขึ้น

ฟิวชัน

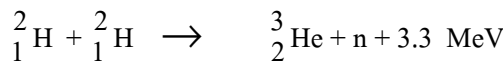
ฟิวชัน คือ ปฏิกิริยาที่เกิดจากการรวมตัวกันของธาตุเบา 2 ธาตุ แล้วยังผลให้เกิดธาตุซึ่งหนักกว่าและมีการปลดปล่อยพลังงานนิวเคลียร์ออกมาด้วย

จะเห็นว่าปฏิกิริยานี้เกิดจาก ${}^1_1\text{H}$ 4 ตัว รวมกันเป็น ${}^4_2\text{He}$ 1 ตัว แล้วมีการปล่อยอนุภาคที่มีประจุบวกและมีมวลใกล้เคียงกับอิเล็กตรอน เรียกว่า โพซิตรอนอีก 1 ตัว ปฏิกิริยานี้มีการปลดปล่อยพลังงานออกมามากมายเช่นกัน ปฏิกิริยานี้เป็นปฏิกิริยาที่เกิดบนดวงอาทิตย์ หรือ บนดาวฤกษ์ ที่มีพลังงานสูงทั้งหลาย สำหรับบนโลกเราปฏิกิริยาฟิวชันสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ในห้องปฏิบัติการ

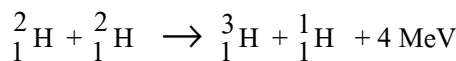
60(มข 40) จากการคำนวณพบว่าในน้ำทะเล 1 ลิตร ประกอบด้วยโมเลกุลของน้ำ จำนวน 3.3×10^{23} และพบว่าในทุกๆ 6600 โมเลกุล ของน้ำนี้จะมีดิวทีเรียมอยู่ 1 อะตอม เมื่อนำดิวทีเรียมทั้งหมดที่มีอยู่ในน้ำ 1 ลิตรนี้ มาหลอมละลายเป็นปฏิกิริยาฟิวชันดังสมการ

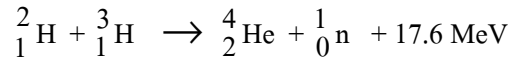

จะมีพลังงานปลดปล่อยออกมาทั้งหมดกี่เมกะจูล (MJ)

1. 0.48   2. 6.6   3. 13.2   4. 26.4

61. ในการทำปฏิกิริยาฟิวชันโดยใช้ดิวเทอรอน (${}^2_1\text{H}$) พบว่ามีปฏิกิริยาดังนี้

อยากทราบว่าถ้าในน้ำทะเลมีดิวเทอเรียมประมาณ 5×10^{18} อะตอม ถ้านำมาทำให้เกิดฟิวชันทั้งหมดจะได้พลังงานเท่าใด

62(En 41) ปฏิกิริยาฟิชชันของธาตุชนิดหนึ่ง ให้มวลรวมของธาตุหลังเกิดปฏิกิริยาลดลง 0.025 u จงคำนวณว่าจะต้องเกิดฟิชชันกี่ครั้งต่อวินาที จึงจะทำให้กำลังงาน 930 วัตต์

กำหนดให้ $1 \text{ u} = 930 \text{ MeV}$ และ $1 \text{ MeV} = 1.6 \times 10^{-13} \text{ J}$

1. 2.5×10^{14} ครั้ง	2. 5.0×10^{14} ครั้ง
3. 7.5×10^{14} ครั้ง	4. 1.0×10^{15} ครั้ง

63. วัตถุที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงปรมาณูในปัจจุบัน นอกจาก U-235 แล้ว ยังมี

ก. U-238	ข. Au-198
ค. Pu-239	ง. Na-34

64(มข 37) ข้อความต่อไปนี้ ข้อความใดถูก

- เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่ใช้ผลิตไฟฟ้าในปัจจุบัน ได้พลังงานจากฟิวชันไปทำให้น้ำกลายเป็นไอ ไอน้ำไปหมุนกังหัน ทำให้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าผลิตกระแสไฟฟ้าออกมา
- เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่ใช้ผลิตไฟฟ้าในปัจจุบันได้ พลังงานจากปฏิกิริยาที่นิวเคลียสของธาตุหนักแตกตัวออกเป็น 2 ส่วนขนาดใกล้เคียงกัน และปฏิกิริยาลูกโซ่
- เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์จะสามารถทำงานได้ตลอดไป เนื่องจากปฏิกิริยานิวเคลียร์ที่เกิดขึ้น จึงไม่ต้องมีการเติมแท่งเชื้อเพลิง
- ถ้าแท่งเชื้อเพลิงในเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์คือ U-235 แล้วที่เกิดขึ้นหลังปฏิกิริยานิวเคลียร์เป็นสารเสถียรไม่อันตราย

6. จงหาจำนวนอนุภาคแอลฟา (${}^4_2\text{He}$) และอนุภาคบีตา (${}^0_{-1}\text{e}$) จากอนุกรมการสลายตัวของ นิวเคลียสต่อไปนี้ ${}^{235}_{92}\text{U} \rightarrow {}^{207}_{82}\text{Pb}$
7. ไอโซโทปกัมมันตภาพรังสี ${}^{24}\text{Na}$ มีเวลาครึ่งชีวิต 15 ชั่วโมง ได้ถูกส่งไปยังโรงพยาบาล จุฬา ถ้าเสียเวลาในการขนส่ง 3 ชั่วโมง ทางโรงพยาบาลจุฬาจะใช้กัมมันตภาพได้แรงที่สุดเท่าไร ถ้าเริ่มบรรจุมีกัมมันตภาพ 10 มิลลิวูรี (กำหนด $2^{0.2} = 1.15$)
8. สารกัมมันตรังสีจำนวนหนึ่งเมื่อทิ้งไว้ 2 ชั่วโมง ปรากฏว่าสลายไป $\frac{15}{16}$ เท่าของของเดิม จงหาค่าครึ่งของการสลายตัวของสารนี้
- 9(En 31) ไอโซโทปของโซเดียม (${}^{24}_{11}\text{Na}$) มีครึ่งชีวิต 15 ชั่วโมง จงหาว่าเวลาผ่านไป 75 ชั่วโมง นิวเคลียสของไอโซโทปนี้จะสลายไปแล้วประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ของจำนวนที่ ตั้งต้น ถ้าตอนเริ่มแรกนิวเคลียสของไอโซโทปนี้มีค่า 5 คูรี
1. 75 %   2. 87.5 %   3. 94 %   4. 97 %
- 10(มข 32) สารกัมมันตรังสีชนิดหนึ่งมีค่าครึ่งของการสลายตัว 0.077 ต่อปี จะต้องใช้เวลานานเท่าไร จึงจะมีมวลลดลงจาก 40 กรัม เหลือเพียง 2.5 กรัม
- ก. 3 ปี   ข. 13 ปี   ค. 36 ปี   ง. 45 ปี
- 11(มข 31) ธาตุชนิดหนึ่งมีมวล 10 กรัม ใช้เวลา 20 วัน จึงจะมีมวลเหลืออยู่ 2.5 กรัม ค่าครึ่งของการสลายตัวมีค่าเป็น
- ก. 0.069 ต่อวัน   ข. 0.035 ต่อวัน
ค. 0.054 ต่อวัน   ง. 0.015 ต่อวัน
- 12(มข 41) ไอโซโทปของพลูโตเนียม ${}^{239}\text{Pu}$ มีเวลาครึ่งชีวิต 24 ปี สลายตัวโดยปลดปล่อยอนุภาคแอลฟา (${}^4_2\text{He}$) ถ้าเริ่มต้นมี ${}^{239}\text{Pu}$ อยู่ 10 กรัม ถ้ามหาว่าเมื่อเวลาผ่านไป 48 ปี จะมี ${}^4_2\text{He}$ ถูกปลดปล่อยออกมาคิดเป็นมวลกี่มิลลิกรัม
- 13(En 43/2) ในการทดลองทอดลูกเต๋าเพื่อเปรียบเทียบกับ การสลายตัวของนิวเคลียสกัมมันตรังสี นักเรียนคนหนึ่งใช้ลูกเต๋า 6 หน้า จำนวน 600 ลูก โดยแต้มสีไว้หนึ่งหน้าทุกลูก และหยิบ

ลูกที่ขึ้นหน้าสีออกทุกครั้งทีทอด จงประมาณว่าหลังจากการทอดลูกเต๋าคั้งที่ 3 เมื่อหยิบลูกที่ขึ้นหน้าสีออกแล้ว น่าจะเหลือลูกเต๋าคั้ง

1. 250 ลูก   2. 300 ลูก   3. 350 ลูก   4. 400 ลูก

14(En 41) ในการทดลองอุปมาอุปไมยการทอดลูกเต๋ากับการสลายของธาตุกัมมันตรังสี โดยการโยนลูกเต๋าคั้งแล้วคัดหน้าที่ไม่แต้มสีออกไป ถ้าลูกเต๋ามี 6 หน้า มีหน้าที่แต้มสี 2 หน้า และมีจำนวน 90 ลูก จงหาว่าถ้าทำการโยนลูกเต๋าคั้งทั้งหมด 2 คั้ง โดยสถิติจะเหลือจำนวนลูกเต๋าคั้งเท่าใด

1. 10 ลูก   2. 30 ลูก   3. 40 ลูก   4. 56 ลูก

15(En42/2) ในการทอดลูกเต๋าคั้ง 6 หน้าที่มีการแต้มสี 1 หน้าเหมือนกันทุกลูก จำนวน 180 ลูก ถ้าทอดแล้วทำการคัดลูกเต๋าคั้งที่มีหน้าแต้มสีหงายขึ้นออกไปถ้าทำการทอด 2 คั้ง โดยเฉลี่ยจะคัดลูกเต๋าคั้งออกกี่ลูก

1. 60 ลูก   2. 55 ลูก   3. 30 ลูก   4. 25 ลูก

16(En 36) ลูกเต๋าคั้ง 16 หน้า แต้มสีไว้ที่หน้าหนึ่งจำนวน 100 ลูก นำมาทอดและคัดลูกที่หงายหน้าแต้มสีออกทอดคั้งจึงจะเหลือลูกเต๋าคั้ง 50 ลูก

1. 8 คั้ง   2. 9 คั้ง   3. 10 คั้ง   4. 11 คั้ง

17(En 40) ถ้ามี $^{226}_{88}\text{Ra}$ จำนวน N นิวเคลียสมีกัมมันตภาพ A มิลลิวูรี ค่าคงตัวการสลายต่อวินาทีคือข้อใด (กำหนด $1 \text{ วูรี} = 3.7 \times 10^{10}$ ต่อวินาที)

1. $3.7 \times 10^7 \frac{A}{N}$ 2. $\frac{A}{3.7 \times 10^7 N}$ 3. $3.7 \times 10^7 \frac{N}{A}$ 4. $\frac{N}{3.7 \times 10^7 A}$

18(En 35) ค่าคงที่ของการสลายตัวของธาตุซอเรียม -232 เท่ากับ 1.6×10^{-18} ต่อวินาที ธาตุนี้จำนวน 464 กรัม จะสลายตัวกี่ล้านอะตอมต่อวินาที

19(En 40) ธาตุ A มีค่าคงตัวการสลาย λ จะมีค่าครึ่งชีวิตดังข้อใด

1. $e^{-\lambda/2}$ 2. $e^{\lambda/2}$ 3. $\lambda \ln 2$ 4. $\frac{\ln 2}{\lambda}$

20(En 32) ตะกั่วหนา 1 มิลลิเมตร สามารถกั้นรังสีแกมมาได้ 90% ถ้าใช้ตะกั่วหนา 3 มิลลิเมตร รังสีแกมมาจะทะลุออกไปได้กี่เปอร์เซ็นต์

1. 30   2. 3.3   3. 3.0   4. 0.1

21(En 34) จงหาเลขมวลของนิวเคลียสซึ่งมีรัศมีเป็น $\frac{2}{3}$ เท่าของนิวเคลียส ${}_{13}^{27}\text{Al}$

1. 8

2. 9

3. 16

4. 18

22(มข 37) ค่าความเข้มข้น (จำนวนนิวคลีออน/ปริมาตร) และความหนาแน่นของนิวเคลียส ${}_{79}^{197}\text{Au}$

โดยใช้ $r_0 = 1.4 \times 10^{-15}$ เมตร คือข้อใด

1. ความเข้มข้น = 3.5×10^{43} นิวคลีออน / เมตร³

ความหนาแน่น = 1.5×10^{17} กิโลกรัม / เมตร³

2. ความเข้มข้น = 8.7×10^{43} นิวคลีออน / เมตร³

ความหนาแน่น = 1.5×10^{17} กิโลกรัม / เมตร³

3. ความเข้มข้น = 8.7×10^{43} นิวคลีออน / เมตร³

ความหนาแน่น = 0.6×10^{17} กิโลกรัม / เมตร³

4. ความเข้มข้น = 3.5×10^{43} นิวคลีออน / เมตร³

ความหนาแน่น = 0.6×10^{17} กิโลกรัม / เมตร³

23(มข 35) ในปฏิกิริยา (n, γ) ของนิวเคลียส ${}_{47}\text{Ag}^{109}$ นิวเคลียสที่เกิดใหม่คือ

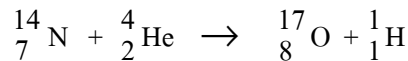
ก. ${}_{47}\text{Ag}^{100}$

ข. ${}_{47}\text{Ag}^{108}$

ค. ${}_{46}\text{Pd}^{100}$

ง. ${}_{45}\text{Rh}^{206}$

24(มข 44) ยิงอนุภาคแอลฟาพลังงาน 2.5 MeV เข้าชนเป้า ${}_{7}^{14}\text{N}$ เกิดปฏิกิริยานิวเคลียร์ดังนี้

อนุภาคโปรตอนมีพลังงานจลน์เท่าใด ให้คิดว่า ${}_{8}^{17}\text{O}$ ไม่มีการเคลื่อนที่

${}_{7}^{14}\text{N}$ มีมวลอะตอม 14.00307 u

${}_{8}^{17}\text{O}$ มีมวลอะตอม 16.99913 u

${}_{2}^{4}\text{He}$ มีมวลอะตอม 4.00260 u

${}_{1}^{1}\text{H}$ มีมวลอะตอม 1.00781 u

1. 1.19 MeV

2. 1.31 MeV

3. 2.5 MeV

4. 3.69 MeV

25(มข 33) จงคำนวณหาค่าพลังงานน้อยที่สุด (ในหน่วยล้านอิเล็กตรอนโวลต์) ในการแยกเอาอนุภาค

นิวตรอนหนึ่งตัวออกจากนิวเคลียสของธาตุ ${}_{20}\text{Ca}^{40}$

กำหนด : มวล ${}_{20}^{40}\text{Ca} = 39.962589$ u   มวล ${}_{20}^{39}\text{Ca} = 38.970691$ u

มวลนิวตรอน 1 ตัว = 1.008665 amu   และ มวล 1 u = 931.5 ล้านอิเล็กตรอนโวลต์

ก. 12.6

ข. 13.6

ค. 14.6

4. 15.6

26(En 37) นิวเคลียสกัมมันตรังสี x มีเลขมวลเท่ากับ 200 มีค่าพลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนประมาณ 7 เมกะอิเล็กตรอนโวลต์ เกิดการแตกตัวออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน แต่แต่ละส่วนมีเลขมวลเท่ากับ 100 และมีค่าพลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนประมาณ 8 เมกะอิเล็กตรอนโวลต์ จงหาพลังงานที่ถูกปล่อยออกมาในการแตกตัวของนิวเคลียส x หนึ่งตัว

1. 200 MeV   2. 1,400 MeV   3. 1,600 MeV   4. 3,000 MeV

27(En 43/2) ถ้าพลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนของ C¹² และ C¹³ เท่ากับ 7.7 และ 7.5 MeV ต่อนิวคลีออนตามลำดับ จงหาพลังงานอย่างน้อยในหน่วย MeV ที่ต้องใช้ในการดึงนิวตรอนตัวหนึ่งออกจาก C¹³

28(En 44/1) ถ้าพบว่าปฏิกิริยานิวเคลียร์ X (a, b) Y เป็นปฏิกิริยาที่มีมวลรวมหลังปฏิกิริยามากกว่ามวลรวมก่อนปฏิกิริยา เมื่อประมาณว่านิวเคลียส X และ Y มีพลังงานจลน์น้อยมาก ข้อสรุปใด ไม่ถูกต้อง

1. ปฏิกิริยานี้เป็นปฏิกิริยาดูดพลังงาน
2. อนุภาค a มีพลังงานจลน์มากกว่าอนุภาค b
3. ปฏิกิริยานี้ไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้
4. ถ้าอนุภาค a และ b ไม่มีพลังงานยึดเหนี่ยวนิวเคลียส Y จะมีพลังงานยึดเหนี่ยวมากกว่านิวเคลียส X

29(มข 38) เครื่องยนต์ที่มีกำลัง 1000 กิโลวัตต์ ใช้พลังงานจากเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่มีประสิทธิภาพ 30% เครื่องหนึ่ง ถ้าใช้งานวันละ 12 ชั่วโมง จะต้องใช้เชื้อเพลิงยูเรเนียม ²³⁵U วันละเท่าใด เมื่อการเกิดปฏิกิริยานิวเคลียร์ของยูเรเนียม 1 ครั้ง ให้พลังงานออกมา 200 MeV

30(มข 38) ปฏิกิริยานิวเคลียร์ $^{222}_{88}\text{Ra} \rightarrow ^{222}_{86}\text{Rn} + ^4_2\text{He}$ ให้พลังงานออกมา 4.74 MeV โดยที่ ²²²Rn ไม่เคลื่อนที่ ถ้าให้อนุภาคอัลฟาจากปฏิกิริยานี้วิ่งตรงเข้าหานิวเคลียสของทองคำ อนุภาคอัลฟาจะเข้าใกล้นิวเคลียสของทองคำได้มากที่สุดเท่าใด (เลขอะตอมของทองคำเท่ากับ 79)

1. 1.0×10^{-14} เมตร   2. 2.0×10^{-14} เมตร
3. 3.0×10^{-14} เมตร   4. 4.0×10^{-14} เมตร

